

Pääekonomistin katsaus

Taloustorstai 11.1.2020

Minna Punakallio @MinnaPunakallio

Uusi talous- katsaus:

Maailmantalouden kasvu on hidastunut

Kauppasota Yhdysvaltojen ja Kiinan välillä on varjostanut maailmantaloutta jo vuoden 2018

Vahva työllisyyden kysyntä on painanut työttömyyden historiallisen matalalle tasolle niin Euroopassa kuin monissa muissakin OECD-maissa. Euroalueen talouskasvun vahvistumisen kannalta onkin ensiarvoista, että vellova maailmantalouden epävarmuus ei alkaisi heijastumaan voimallisesti Saksan ja muiden suurten EU-maiden työmarkkinoille.

Suomessa suhdannehuippu meni jo

Suomen BKT on kasvanut viimeiset kolme vuotta vahvasti. Odotuksista poiketen, voimakkain suhdannehuippu ajoittui jo vuosille 2016 ja 2017, jolloin bruttokansantuotteen kasvu liikkui kolmen prosentin tuntumassa. Bruttokansantuotetta kasvattivat tuolloin vahva vientikysyntä, investointien kasvu sekä yksityinen kulutus.

Viime vuonna bruttokansantuotteen määrä nousi vielä 1,7 prosenttia. Kysyntäeristä bruttokansantuotetta lisäsivät vienti, yksityinen kulutus ja yksityiset investoinnit. Myös työllisten määrä kasvoi vahvasti ja työttömyysaste laski yli yhdellä prosenttiyksiköllä.

Vaikka teollisuuden kasvu tippui edeltävien vuosien kasvuvauhdista rajusti niin kokonaistuotannon kasvua tukivat viime vuonna yksityiset palvelut ja rakentaminen. Uusien asuntojen aloitukset nousivat ennätystasolle, minkä lisäksi myös liike-, toimisto- ja teollisuusrakentaminen oli vilkasta. Myös kone- ja laiteinvestoinnit kehittyivät ennako-odotuksia paremmin. Yksityisen kulutuksen kasvu kohdistui viime vuonna vielä varsin tasaisesti niin palveluihin kuin erilaisiin kestokulutushyödykkeisiin.

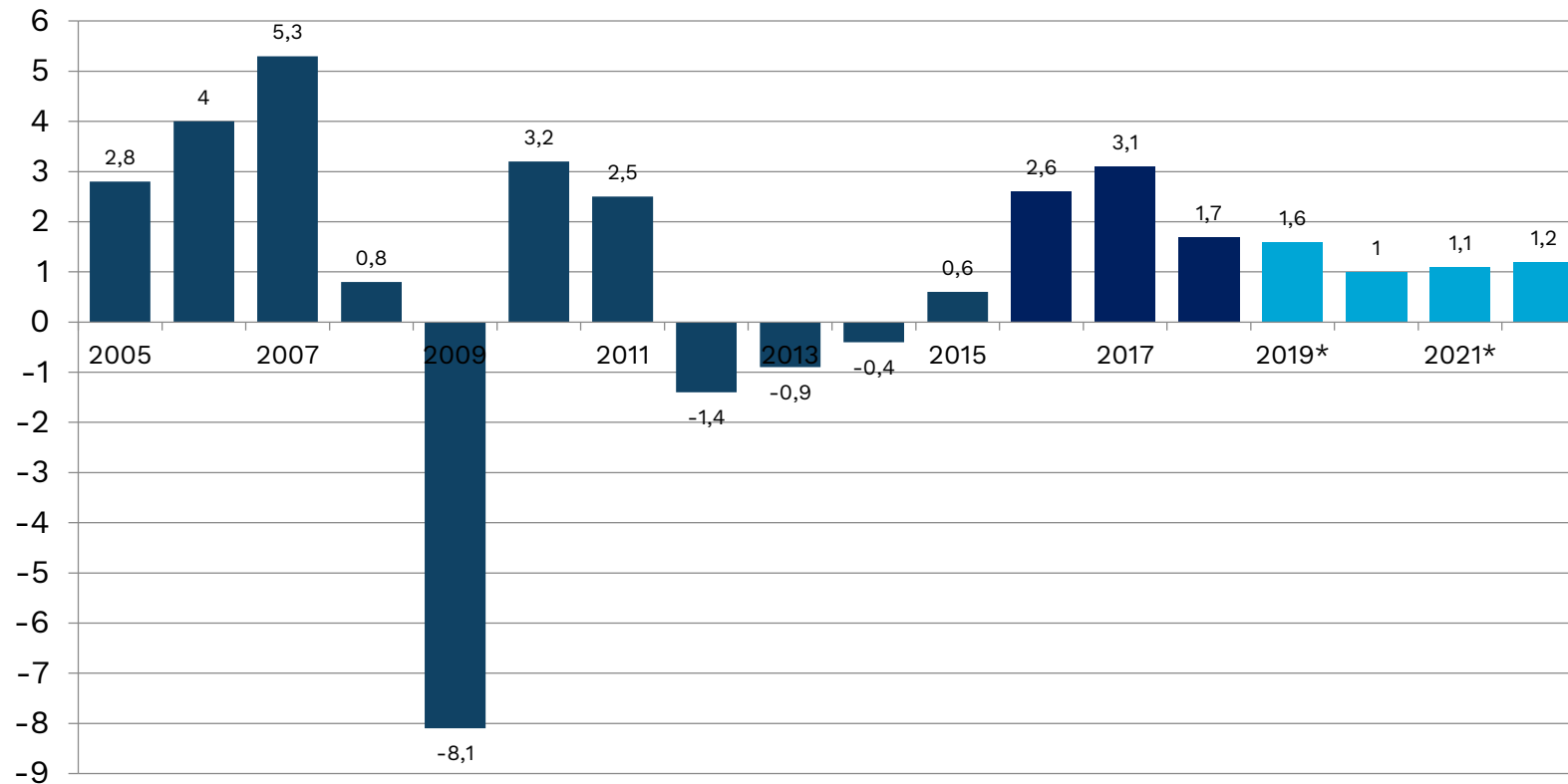
Hyvän työllisyyskehityksen myötä työn tuottavuuskehitys oli viime vuonna Suomessa heikkoa. Koko kansantalouden työn tuottavuus työtuntia kohti supistui viime vuonna 0,3 prosenttia, sillä rakentamisen ja palvelutuotannon tuottavuus laski reippaasti.

Lähivuosille odotetaan vaisua kasvua

Kansainvälisestä epävarmuudesta huolimatta talouskasvu on jatkunut kuluvana vuonna suhteellisen vireänä, ja ennustelaitokset odottavat vuodelle 2019 vajaan 1,5 prosentin kokonaistuotannon kasvua. Toteutuessaan se olisi vain aavistuksen matalampi bruttokansantuotteen volyymin kasvuprosentti kuin vuonna 2018. Kokonaistuotantoa kasvattaa kuluvana vuonna yhä sekä vienti että kulutus.

Suomessa suhdannehuippu meni jo, mutta vuosien 2018 ja 2019 kehitys sinnittelee

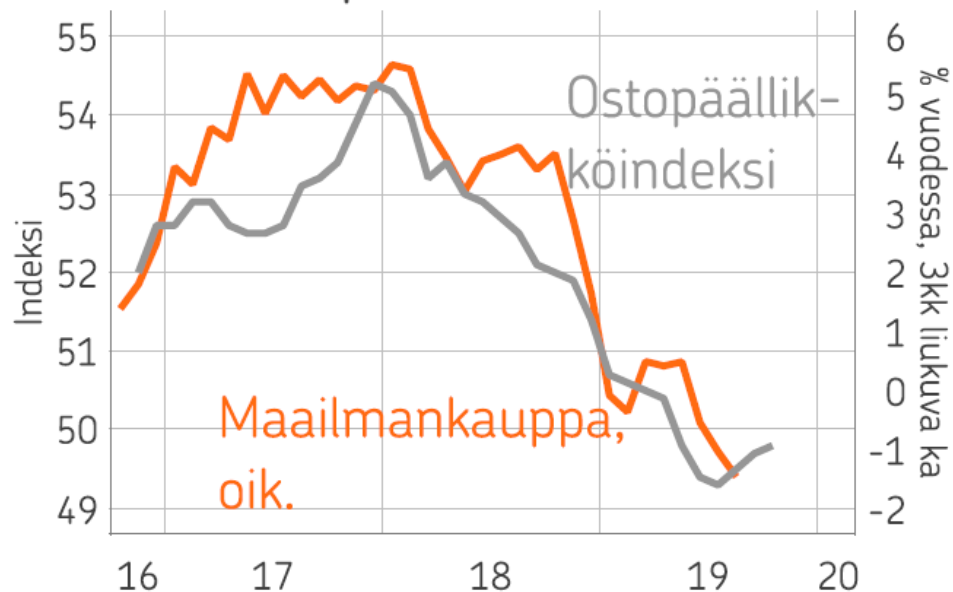
BKT:n määrän %-muutos edellisestä vuodesta

Lähde: Tilastokeskus, ennuste valtiovarainministeriö, talvi 2019

Maailmantalouden kasvupyrähdys ohi. Epävarmuus hälventymään päin

Maailmankauppa ja teollisuuden
ostopäällikköindeksi

Lähde: Macrobond, OP

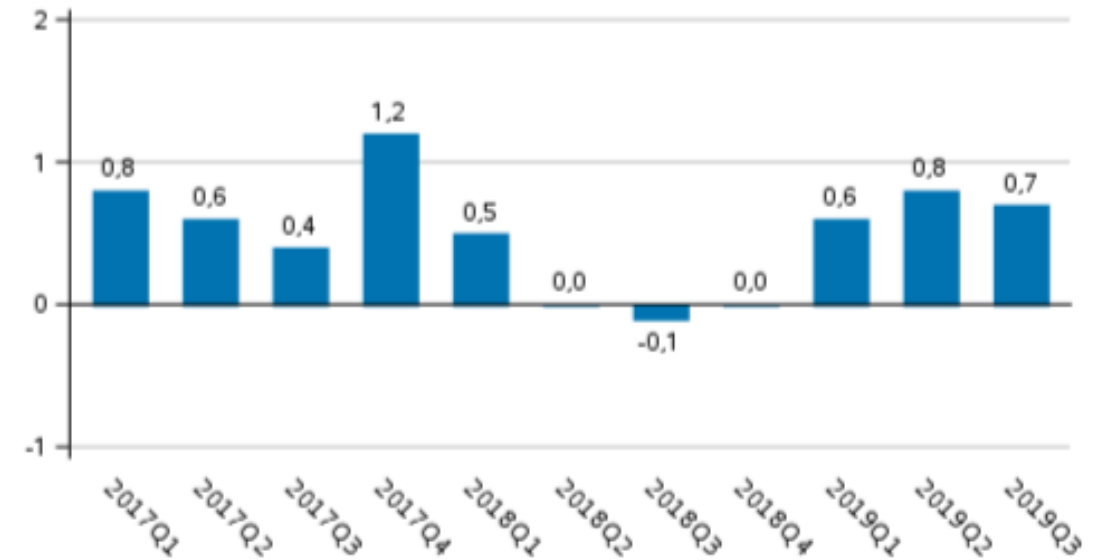
Lähde: Osuuspankki, suhdanne-ennuste elokuu

- Maailmankaupan kehitys (teollisuus) romahtanut, palvelutoimialat paremmassa vireessä
  - epävarmuus, rakenteelliset tekijät
- Maailmantalouden kasvu sinnittelee lähivuodet kuitenkin yhä 3 prosentin tuntumassa
- Kasvun veturit: Kiina, Intia, USA
- Euroalueen kasvuodotukset noin yksi prosenttia
  - 2019 lopussa kasvuodotukset tasaantuneet Saksassa

Vuodesta 2019 näyttää tulevan odotettua parempi

- Suomen ennakkolliset taloustiedot 2019 olleet odotettua parempia
  - Vienti kohtuullisessa vedossa (laivatoimituksia)
  - Kuluttajat varovaisia, säästämistä nousse, yksityinen kulutus kasvanut kuitenkin hyvin
  - Rakentamisen aloitukset ja luvat kääntyneet laskuun, rakentaminen ja investoinnit kuitenkin yhä kasvussa
- BKT-kasvu 3. neljänneksellä vuonna 2019
  - +0,7 % edellisestä neljänneksestä (kuva)
  - +2,2 prosenttia edelliseen vuoteen (2018) verrattuna

Kuvio 1. Bruttokansantuotteen volyymin muutos edellisestä neljänneksestä (kausitasoitettuna, prosenttia)

Lähde: Tilastokeskus, kansantalouden tilinpito neljännesvuosittain

Kansantalouden ennustelukuja vuodelle 2020

Laitos	Julkaisu- ajankohta 2019	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotaso- indeksin muutos, %	Inflaatio, %
S-Pankki	elokuu	1,0	6,4	2,2	1,2
Hypo	elokuu	1,0	6,5	2,5	1,5
Nordea	syyskuu	1,0	6,4	3,0	1,3
PTT	syyskuu	1,2	6,9	2,8	1,0
ETLA	syyskuu	0,9	6,3	2,7	1,1
PT	syyskuu	1,1	6,7	2,1	1,0
Handelsbanken	lokakuu	0,7	6,5	2,8	1,2
Euroopan komissio	marraskuu	1,1	6,5	..	..
OECD	marraskuu	1,0	6,6	..	..
OP	marraskuu	0,5	6,5	2,5	1,2
Suomen Pankki	joulukuu	0,9	6,7	2,5	1,2
Danske Bank	joulukuu	1,0	6,7	2,7	1,2
VM	joulukuu	1,0	6,5	3,0	1,3

Kansantalouden ennustelukuja vuodelle 2021

Laitos	Julkaisu- ajankohta 2019	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotaso- indeksin muutos, %	Inflaatio, %
Nordea	syyskuu	0,5	6,4	2,8	1,3
ETLA	syyskuu	1,1	6,1	2,7	1,4
Handelsbanken	lokakuu	1,1	6,7	2,7	1,4
Euroopan komissio	marraskuu	1,0	6,4	..	..
OECD	marraskuu	0,9	6,4	..	..
Suomen Pankki	joulukuu	1,1	6,6	2,2	1,3
Danske Bank	joulukuu	1,4	6,5	2,8	1,5
VM	joulukuu	1,1	6,4	2,8	1,6

Kansantalouden ennustelukuja vuodelle 2022

Laitos	Julkaisu- ajankohta 2019	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotaso- indeksin muutos, %	Inflaatio, %
Suomen Pankki	joulukuu	1,3	6,4	2,5	1,6
VM	joulukuu	1,2	6,4	2,8	1,6

Lähivuosille odotetaan vaisua kasvua

Ennustelaitosten kasvu-urat eroavat toisistaan vuodesta 2021 eteenpäin, kasvulukemat pysyvät kuitenkin vaatimattomina

- Osa ennakoi, että talouskasvu 2021 hiipuu edelleen vuodesta 2020
- Osa ennakoi, että kasvulukemat piristyvät vuoteen 2020 nähden
- Ero aiheutuu näkemyseroista Suomen vientiennusteessa ja maailmantalouden näkymissä

Lisätietoa:

Kuntarahoitus

AJANKOHTAISTA PALVELUT TIETOA MEISTÄ

Vastuualueet + Ajankohtaista Hankkeet ja säädösvalmistelu Julkaisut

VALTIOVARAINMINISTERIÖ / FI / VASTUUALUEET / TALOUSNÄKYMÄT / TALOUDEN ENNUSTEET /

Talouden ennusteet

Makrotalouden seuranta

Julkisen talouden seuranta

Menetelmäkuvaukset

Talouden ennusteet

Uusimmat julkaisut

Taloudellinen katsaus, Talvi 2019 [↗](#)

18.12.2019 | Valtiovarainministeriön julkaisu

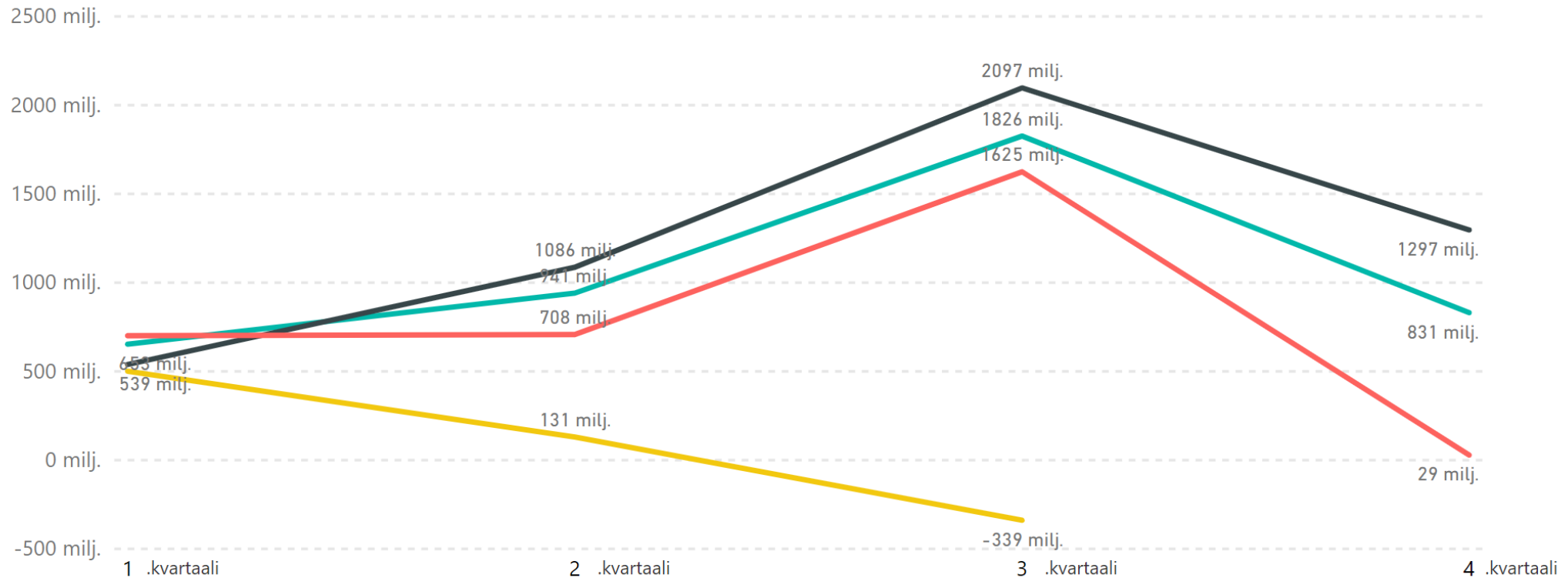
VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Miltä näyttää kuntatalous ja muu julkinen talous?

Kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulos vuosineljänneksittäin 2016–2019, miljoonaa euroa

Muuttujan arvo kvartaaleittain (m€)

Vuosi ● 2016 ● 2017 ● 2018 ● 2019

Julkisen talouden tila

julkisyhteisöjen nettoluotonanto* euroina ja suhteessa bruttokansantuotteeseen, %

Nettoluotonanto, mrd. euroa

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Paikallishallinto	-0,5	-2,1	-2,9	-2,3	-2,6	-2,8	-2,9	-3,3
Valtio	-4,0	-2,8	-2,2	-3,5	-3,0	-2,6	-2,5	-2,2
Sosiaaliturvarahastot	2,9	2,9	2,8	2,3	1,9	1,9	2,0	2,1
Yhteensä	-1,6	-1,9	-2,3	-3,5	-3,7	-3,5	-3,4	-3,4

Nettoluotonanto, suhteessa BKT:hen

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Paikallishallinto	-0,2 %	-0,9 %	-1,2 %	-0,9 %	-1,0 %	-1,1 %	-1,1 %	-1,2 %
Valtio	-1,8 %	-1,2 %	-0,9 %	-1,4 %	-1,2 %	-1,0 %	-0,9 %	-0,8 %
Sosiaaliturvarahastot	1,3 %	1,3 %	1,1 %	0,9 %	0,7 %	0,7 %	0,7 %	0,8 %
Yhteensä	-0,7 %	-0,8 %	-1,0 %	-1,4 %	-1,4 %	-1,3 %	-1,2 %	-1,2 %

Rahoitusasema-
tavoite: -0,5 %

Rahoitusasema-
tavoite: 0,0 %

Julkisen sektorin finanssipoliittiset tavoitteet

Sanna Marinin hallituksen rahoitusasematavoitteet nettoluotonannolle(+)/nettoluotonotto (-):

1. Valtiontalouden alijäämä korkeintaan ½ % suhteessa BKT:hen vuonna 2023
  2. Paikallishallinnon alijäämä korkeintaan ½ % suhteessa BKT:hen vuonna 2023
  3. työeläkerahastojen ylijäämä noin 1 % suhteessa BKT:hen vuonna 2023
  4. Muiden sosiaaliturvarahastojen rahoitusasema noin 0 % suhteessa BKT:hen vuonna 2023
- Rahoitusasematavoitetta tukee kuntatalouden menorajoite
    - Hallituksen toimenpiteiden nettovaikutus on v. 2023 kuntatalouden toimintamenoja korkeintaan 520 milj. euroa lisäävä verrattuna hallituskautta edeltäneeseen ns. ”tekniseen” julkisen talouden suunnitelmaan
    - Menorajoitetta ei voi väljentää

EU-viitekehys:

- Julkisen talouden alijäämä saa olla enintään 3 % ja velka enintään 60 prosenttia suhteessa BKT:een
- Julkisen talouden rakenteellisen rahoitusaseman muutoksen keskipitkän aikavälin tavoite (MTO): -0,5 % suhteessa BKT:een

**“Ilman uusia
sopeutustoimia
kuntatalous ei saavuta
hallituksen tavoitetta”**

Laita kalenteriin!

Lisää talous- torstaissa

Tärkeitä päivämääriä 2020

15.1.2020 mennessä	Kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2020 talousarvio ja –suunnitelmatiedot Valtiokonttoriin Lisätietoa
31.1.2020	Tilastojulkistus: kansantalouden tilinpito 2018 tarkistettut tiedot
5.2.2020	Tilastojulkistus: kuntatalous, 4. neljännes 2019 Koulutus: FCG:n Rafo 2020
16.3.2020	Tilastojulkistus: kansantalouden tilinpito 2019, ennakko
7.4.2020	Hallituksen kehysriihi
16.4.2020	Julkistus: Kuntatalousohjelma, kevät 2021 Julkisen talouden suunnitelma 2021-2024 Taloudellinen katsaus, kevät 2021
28.-29.4.2020	Koulutus: FCG:n Talous- ja veroennustepäivät
Hyvää kesää!	
27.-28.8.2020	Koulutus: FCG:n hallinto-, henkilöstö- ja talousjohdon konferenssi

Kiitos.

Minna Punakallio

+358 40 751 5175

minna.punakallio@kuntaliitto.fi

Seuraa minua Twitterissä: [@MinnaPunakallio](https://twitter.com/MinnaPunakallio)

www.kuntaliitto.fi

